

JUBILEUSZ 30-LECIA FUNDUSZU. OD MAŁEJ INSTYTUCJI DO MILIARDA ZŁOTYCH UDZIELANYCH DOTACJI ROCZNIE

Monika Wójcik, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach świętował w połowie marca jubileusz 30-letnia. Podczas uroczystej gali w Narodowej Orkiestrze Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, na którą przybyli parlamentarzyści, samorządowcy, przedstawiciele służb i władz centralnych, uhonorowano osoby i instytucje zasłużone dla ochrony środowiska i promowania ekologii w regionie. Oznaczenia państwowe przyznane przez prezydenta RP oraz odznaki honorowe, przyznane przez ministra klimatu i środowiska, otrzymała także zastrzeżeni pracownicy instytucji.

WFOŚiGW w Katowicach powstał w 1993 roku. Od tamtego czasu, przez te trzy dekady, realizuje i wspiera politykę ekologiczną, ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz transformację energetyczną w województwie śląskim. Na ten cel przez ten czas przeznaczonych zostało kilkanaście miliardów złotych z pieniędzy unijnych i krajowych zasobów.

Katowicki Fundusz to dzisiaj instytucja zatrudniająca ćwierć tysiąca osób i realizująca dziesiątki zadań i programów. Efektem dobrego zarządzania jest udzielanie dotacji na przedsięwzięcia z zakresu poprawy jakości powietrza, ochrony wód, ochrony po-

TO JUŻ DZIEWIĄTA EDYCJA „ZIELONEJ PRACOWNI”. WKRÓTCE KOŃCZY SIĘ NABÓR

Piotr Biernacki

Do 12 kwietnia organy prowadzące szkoły podstawowe i średnie mają czas, by przesłać do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach aplikacje w konkursie „Zielona Pracownia 2023”.

Celem inicjatywy jest dofinansowanie w formie dotacji wniosków dotyczących utworzenia pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, chemiczno-fizycznych czy geologicznych w klasach od czwartej do ósmej szkół podstawowych oraz w szkołach średnich.

Beneficjenci, których propozycje zostaną zaakceptowane, otrzymają dotację do wysokości 80 proc. kosztów kwalifikowanych. Z zastrzeżeniem jednak, że maksymalna kwota dotacji nie może przekroczyć 48 tys. zł. To o 8 tys. zł więcej niż było jeszcze przed rokiem.

Konkurs „Zielona Pracownia” cieszy się za każdym razem olbrzymim zainteresowaniem. W ubiegłym roku Fundusz przyznał dofinansowanie siedemdziesięciu szkołom, asygnując na ten cel 2,8 mln zł. Wniosków wpłynęło zaś niemal sto trzydzieści.

– Ten konkurs organizujemy po to, aby wzrastała świadomość

woltaiki, jak również przedsięwzięcia termomodernizacyjne.

Oprócz inicjatyw Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które realizuje katowicki Fundusz, jak „Czyste Powietrze”, „Ciepłe Mieszkanie” czy „Moja woda”, instytucja ma w swojej ofercie paletę autorskich działań. To takie znane programy jak „Zielona Pracownia”, „50 kW na start”, „Przydomowa oczyszczalnia” czy zupełnie nowości, uruchomione w tym roku „Ekopracownia pod chmurką”, „Zielono-niebieska infrastruktura”, program „Poprawa Jakości Powietrza” w obiektach użyteczności publicznej oraz adresowany do gmin „Zielona Przerzeź”.

– Szkoły województwa śląskiego wspieramy już od osmiu lat, finansując tworzenie nowoczesnych pracowni przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, chemiczno-fizycznych czy geologicznych, w ramach niezwykle popularnego Programu „Zielona Pracownia”. Współpracujemy także z uczelniami, dzięki czemu od siedmiu lat nad naszymi głowami lata balon mobilnego laboratorium ULKA (Uniwersyteckie Laboratoria Kontroli Atmosfery), które bada stan jakości powietrza. Ale to również strażcy z państwowego i ochotniczej straży pożarnej, do których kierujemy szereg programów na modernizację wyposażenia oraz termomodernizację ich obiektów – dodają przedstawiciele Funduszu.

ekologiczna, bo edukacja od najmłodszych lat jest bardzo istotna. Im więcej postaw ekologicznych nauczymy się w młodości, tym mniej problemów ze środowiskiem będziemy mieli w późniejszych latach. To jest cel, który chcemy osiągnąć realizując program „Zielonych Pracowni” – wyjaśnia przed rokiem Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach, podczas uroczystego ogłoszenia wyników na zanku w Ogrodzieńcu.

Dzięki dotychczasowym edycjom i wsparciu WFOŚiGW w szkołach województwa śląskiego powstała czterysta trzydzieści dziewięć pracowni, na których utworzenie przeznaczono niebagatelnie ponad 16,5 mln zł.

BANKI ZACZEŁY WZNAWIAĆ OBSŁUGĘ KREDYTÓW W PROGRAMIE „CZyste POWIETRZE”

Piotr Biernacki, fot. Pixabay

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poinformował, iż banki zaczęły ponownie obsługiwać kredyty w ramach programu „Czyste Powietrze”. Po zmianach wprowadzonych na początku roku na nowych zasadach przyjmowanie wniosków wznowiły już trzy instytucje finansowe.

Wprowadzone 3 stycznia zmiany w programie „Czyste Powietrze” wymusiły także konieczność dostosowania do nowych wymogów systemów bankowych. Z końcem stycznia ścieżkę bankową sukcesywnie zaczęto uruchamiać. Chodzi o Bank Ochrony Środowiska, Alior Bank oraz BNP Paribas Bank Polska. Lista jest na bieżąco aktualizowana na stronie czystepowietrze.gov.pl.

Zgodnie z decyzją Zarządu NFOŚiGW na 2023 rok alokacja środków z przeznaczeniem na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych udzielanych na przedsięwzięcia realizowane w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze” na ten rok wynosi 340 mln zł. Przyznane bankom limity wynoszą natomiast 69,4 mln zł.

Czym jest „Kredyt Czyste Powietrze”? To produkt przyznawany przez współpracujący bank na realizację inwestycji w ramach programu „Czyste Powietrze”. Dotacja, którą beneficjent otrzyma z programu, spłaci część kredytu bankowego. Skierowany jest on do beneficjentów uprawnionych do podstawowego i podwyższonego poziomu dofinansowania.

Pomiędzy ścieżką zwykłą (wniosek składany bezpośrednio w wojewódzkim funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej) a bankową są dość istotne różnice. Najważniejsze obejmują okres realizacji inwestycji.

W ścieżce bankowej to osiemnaście miesięcy od dnia złożenia wniosku. Ponadto dotacja rozliczana jest w całości po zakończeniu przedsięwzięcia oraz nie ma możliwości korekty wniosku. Trzeba go złożyć ponownie. Jednakże w ramach wprowadzonych w tym roku zmian umożliwiono również rozpoczęcie realizacji przedsięwzięcia od sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku.

Bank udziela kredytu z własnych środków z przeznaczeniem wy-

„MÓJ PRĄD 5.0”. NIE TYLKO FOTOWOLTAIKA, ALE TAKŻE POMPY CIEPŁA I KOLEKTORY SŁONECZNE

Piotr Biernacki, fot. Pixabay

W drugiej połowie kwietnia na ruszyć piąty już nabór w programie „Mój Prąd”. Taką informację przekazał Paweł Mirowski, wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Nie da się ukryć, że Polacy masowo instalują odnawialne źródła energii. Stan mocy zainstalowanej w OZE to ponad 22 GW. W naszym kraju jest już ponad milion dwieście tysięcy prosumentów. Taki cel początkowo był zaplanowany do realizacji dopiero na 2030 rok.

Uruchomiony przez NFOŚiGW program „Mój Prąd” początkowo wspierał wyłącznie budowę przez osoby fizyczne przydomowych instalacji fotowoltaicznych o mocy od 2 do 10 kW. Istotne zmiany wprowadzono przy czwartej edycji. Zakres możliwego wsparcia objął również magazyny energii i ciepła oraz inteligentne systemy zarządzania energią. Spory nacisk położono więc na wzrost autokonsumpcji energii wytworzonej z własnych paneli PV poprzez jej magazynowanie oraz precyzyjne sterowanie produkcją i zużyciem.

Propozycje zawarte w czwartej odsłonie programu „Mój Prąd” skierowane były do tych prosumentów, którzy z wyprodukowanej energii elektrycznej będą rozliczać się już w nowym systemie net-billing, polegającym na wartościowym rozliczeniu energii wyprodukowanej przez właściciela mikroinstalacji fotowoltaicznej na podstawie wartości energii ustaloną docelowo według ceny z Rynku Dnia Następnego (RDN).

Przygotowywane założenia piątej odsłony programu te zasady zachowują. Pojawi się jednak kilka istotnych nowości. Minister klimatu i środowiska Anna Moskwa poinformowała, że formy

łącznie na pokrycie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia oraz kosztów podatku od towarów i usług naliczonego od tych kosztów w wysokości nie mniejszej niż 95 proc. kwoty kredytu, jak również na pokrycie pozostałych kosztów przedsięwzięcia, które są zgodne z celami programu i niezbędne do jego realizacji oraz pokrycie podatku od towarów i usług naliczonego od tych kosztów, jednak łącznie w wysokości nie większej niż 5 proc. kwoty kredytu.

W roku 2023 banki dysponują łącznym limitem środków do 69,4 mln zł, w ramach których przekazywać będą do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wnioski o dotację z przeznaczeniem na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych na przedsięwzięcia realizowane zgodnie z programem. Zwiększenie wskazanego limitu dokonywane będzie w ramach alokacji środków przewidzianych na ten cel na 2023 rok, który wynosi 340 mln zł.

Jak zaznacza NFOŚiGW, ścieżka bankowa w „Czystym Powietrzu” przewiduje też możliwość objęcia kredytów gwarancjami z Ekologicznego Funduszu Poręczenia i Gwarancji, którym dysponuje Bank Gospodarstwa Krajowego. Dzięki tym gwarancjom banki kredytujące mogą zaproponować korzystniejsze warunki kredytu przeznaczanego na finansowanie inwestycji zgodnych z programem.

wsparcia mają zostać rozszerzone o dopłaty do instalacji pomp ciepła oraz kolektorów słonecznych służących podgrzaniu wody użytkowej. Ma to być odpowiedź resortu na najczęściej zgłaszane potrzeby społeczne.

– Wychodzimy naprzeciw głosom płynącym od beneficjentów.

Te gwarancje zwolnione są z prowizji. Maksymalna kwota gwarancji to 120 tys. zł, maksymalna kwota kredytu objętego gwarancją – 150 tys. zł, a sama gwarancja może wynieść do 80 proc. kwoty kredytu pozostającego do spłaty.

Jak wygląda złożenie wniosku o dofinansowanie za pośrednictwem banku? Należy udać się do oddziału banku, który przystąpił do programu „Czyste Powietrze” i złożyć wniosek o „Kredyt Czyste Powietrze”. Po przyznaniu kredytu wypełnia się wniosek o dotację z programu. Po pozytywnej decyzji kredytowej lub warunkowej umowie kredytowej bank złoży w imieniu beneficjenta wniosek o dotację do właściwego terytorialnie wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Kredyt zostaje wypłacony po otrzymaniu pozytywnej decyzji o przyznaniu dotacji. Jeśli jest on zabezpieczony gwarancją BGK, to wypłata kredytu nastąpi po podpisaniu umowy dotacji. Inwestycja powinna być zrealizowana w terminie osiemnastu miesięcy (licząc od dnia złożenia wniosku o dotację). Następnie należy złożyć w WFOŚiGW wniosek o jej rozliczenie. Fundusz wypłaca dotację po pozytywnej weryfikacji przedstawionych dokumentów zakupowych. Środki trafiają na rachunek kredytu, co oznacza, że bank zaskiepuje je na poczet spłaty kapitału kredytu.

W „Czystym Powietrzu” trzeba wymienić kocioł na paliwo stałe, aby móc skorzystać z dodatkowych komponentów. Nie jest możliwe pozostawienie sobie kotła gazowego jako ogrzewania szczytowego i otrzymania dotacji do pompy ciepła. Dlatego też, aby zapobiecować się potrzebami i oczekiwaniami osób, które nie mogą skorzystać z „Czystego Powietrza”, dokładamy pompy ciepła do „Mojego Prądu”. Maksymalnie będzie można uzyskać do 58 tys. zł dofinansowania w formie dotacji – wskazał wiceprezes NFOŚiGW Paweł Mirowski w wypowiedzi w Polskim Radiu.

Jak zaznaczył, dofinansowanie dodatkowych komponentów programu ma nie być niższe, niż było to w czwartej edycji, a wysokość dopłat do pomp ciepła w „Moim Prądzie” ma być taka, jak w podstawowym poziomie dofinansowania „Czystego Powietrza”.

Fundusz zakłada więc, że dotacją do instalacji paneli fotowoltaicznych ma wynieść do 6 tys. zł. Jeśli jednak rozszerzymy inwestycje o komponenty dodatkowe, to dopłata do instalacji PV wzrasta do 7 tys. zł. Wsparcie dla magazynu energii elektrycznej ma wynosić do 16 tys. zł, magazynu ciepła – do 5 tys. zł, a systemu zarządzania energią – do 3 tys. zł.

W przypadku pomp powietrze-powietrze przewidywana dotacja wyniesie do 4,4 tys. zł, do pomp powietrze-woda będą podwyższonej efektywności – do 12,6 tys. zł, do pomp powietrze-woda o podwyższonej efektywności – do 19,4 tys. zł oraz do pomp gruntowych – do 28 tys. zł. W przypadku kolektorów słonecznych ma ona wynieść do 3,5 tys. zł.

W czwartej odsłonie „Mojego Prądu” nabór zakończono 17 marca z powodu wyczerpania budżetu przewidzianego na wypłaty dotacji. Beneficjenci złożyli ponad sześćdziesiąt tysięcy wniosków na kwotę prawie 404 mln zł.

MAJĄ SZANSĘ NA ZIELONE PRACOWNIE. FUNDUSZ PRZYNAŁ NAGRODY

Piotr Biernacki, fot. Urząd Gminy Klomnice

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach rozstrzygnął dziewiątą edycję konkursu „Zielona Pracownia „Projekt”. Dotacje na stworzenie koncepcji ekopracowni otrzymało osiem szkół z terenu subregionu północnego województwa.

Działanie Funduszu skierowane jest do szkół podstawowych (klasy od IV do VIII) i średnich z województwa śląskiego. Jego celem jest wsparcie stworzenia projektu szkolnej pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, geologicznych czy chemiczno-fizycznych.

Maksymalna wysokość nagrody nie mogła przekroczyć 20 proc. kosztu całkowitego wdrożenia projektu i stanowić więcej niż 12 tys. zł. O środki mogły aplikować jednak wyłącznie placówki, które wcześniej nie otrzymały wsparcia z tego działania.

– Ze stu osiemdziesięciu ośmiu zgłoszeń, które w tym roku nadesłano, jury wyłoniło siedemdziesiąt dziewięć najciekawszych i wartościowych projektów zielonych pracowni. Na ich realizację szkoły z otrzymały łącznie prawie 940 tys. zł – podsumowują przedstawiciele Funduszu.

W gronie tym znalazło się osiem szkół z naszego subregionu województwa, który obejmuje powiaty częstochowski, klubiński i myszkowski. To SP im. J. Korczaka w Zawadzie w gminie Klomnice, SP im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Widzowie w gminie Kruszyna, SP w Piasku w gminie Janów, ZSP w Lipiu w gminie Lipie, SP im. S. Ligonia w Truskolasach w gminie Wręczyca Wielka, ZSP w Ostrowach nad Okszą w gminie Miedźno, Gminny ZSP w Więkach w gminie Popów oraz SP w Siedlcu Dużym w gminie Koziogłowy.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE ANTYSMOGOWYM LIDEREM

Piotr Biernacki, fot. Mirosław Cichy/WFOŚiGW w Katowicach

Ranking aktywności gmin w programie „Czyste Powietrze” za rok 2022 opublikowany dziś przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), Polski Alarm Smogowy oraz Bank Światowy wskazuje, że niewestnowanymi liderami pod względem liczby złożonych wniosków w programie „Czyste Powietrze” są gminy województwa śląskiego. W pierwszej setce najaktywniejszych gmin aż dwadzieścia pięć pochodzi z terenu naszego regionu. Na pierwszym miejscu rankingu znajduje się śląska gmina Goczałkowice-Zdrój.

To właśnie tam 29 marca Tomasz Bednarek, prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, zorganizował konferencję prasową poświęconą publikacji najnowszego, rocznego Rankingu Gmin w Programie „Czyste Powietrze”. Oparty jest on o liczbę złożonych wniosków w porównaniu do liczby budynków jednorodzinnych znajdujących się na terenie danej gminy.

Jak prezentują przedstawiciele PAS, wśród najaktywniejszych sa-

morządów znajdują się przede wszystkim gminy województwa śląskiego. W pierwszej setce znalazło się aż dwadzieścia pięć samorządów. Na drugim miejscu uplasowało się województwo kujawsko-pomorskie, z liczbą osiemnastu najaktywniejszych w pierwszej setce rankingów.

– Program Czyste Powietrze jest impulsem dla rozwiązania problemu smogu, dając jednocześnie gospodarstwom domowym możliwość znaczącego obniżenia rachunków za ogrzewanie. Efektywne wdrożenie programu wpłynie również korzystnie na bezpieczeństwo energetyczne Polski, gdyż zmniejszenie zużycia energii ograniczy konieczność importu paliw kopalnych – mówi Andrzej Guła, lider PAS. – Aktywny udział samorządów w programie ma kluczowe znaczenie. Tam, gdzie władze lokalne działają sprawnie, tam widać efekty w postaci liczby wymienionych kopciuchów i ocieplonych domów – dodaje Guła.

– Cieszymy się, że program „Czyste Powietrze” dociera do coraz większej liczby gmin w całej Polsce. Z rankingu widać, że największe wnioski do programu pochodzi z województwa śląskiego, gdzie władze samorządowe z determinacją wdrażają zapisy uchwał an-

